

**НОТАРІАЛЬНА
ПАЛАТА УКРАЇНИ**
NOTARY CHAMBER OF UKRAINE

Нотаріальна палата України (НПУ)

Юридична адреса:

вул. Антоновича, 7а, м. Київ, 01007, Україна

Адреса для листування:

вул. Хрещатик, 6, оф. 5а, м. Київ, 01001, Україна

Код ЄДРПОУ 38684025

№ 40/2 «10» Вересня 2025р.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Міністр юстиції України
Герман Галущенко

Нотаріальна палата України (далі – НПУ), керуючись статтею 16 Закону України «Про нотаріат» здійснила аналіз постанови Кабінету Міністрів України від 08.08.2025 № 958 «Про внесення змін до Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату» (далі – Постанова) і вважає за необхідне висловити свої заперечення щодо прийнятих змін.

НПУ, як професійна самоврядна організація, що представляє та захищає інтереси нотаріусів, не може залишатися осторонь такого важливого питання та звертає Вашу увагу на таке.

1. В результаті цих змін, представництво від НПУ у Вищій кваліфікаційній комісії нотаріату (далі -ВККН) було зменшено з 7 до 5 членів.

Таким чином, на сьогодні, ВККН складається з 6 представників Міністерства юстиції України та 5 нотаріусів – представників НПУ.

Отже, для прийняття будь-якого обов'язкового до виконання рішення буде достатньо голосів представників Мін'юсту.

Саме тому є підстави говорити про порушення принципу об'єктивності і неупередженості у прийнятті рішень ВККН та усунення професійного самоврядування нотаріусів від значимої участі при розгляді справ про анулювання нотаріусам свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Акцентуємо увагу, що ефективне виконання ВККН своїх повноважень гарантоване лише за умови рівного співвідношення кількості представників від Мін'юсту та НПУ. Це дасть змогу закріплювати спільну та узгоджену позицію як Мін'юсту, так і НПУ, а також відображати шляхи реалізації принципів професійного самоврядування у сфері нотаріату, якими у своїй діяльності керується Міжнародний союз нотаріат, членом якого є НПУ з 09 жовтня 2013.

За своїм змістом прийнятий нормативно-правовий акт спрямований на послаблення інституту нотаріату в Україні та не відповідає кращим європейським та міжнародним стандартам.

2. Зміни до Постанови вносились без будь-якого інформування та обговорення їх змісту, без урахування позиції НПУ – органу професійного самоврядування, повноваження якого закріплені у статті 16 Закону України «Про нотаріат», зокрема щодо участі у проведенні експертиз законопроектів з питань, пов'язаних з нотаріальною діяльністю.

Зрозуміло, що така практика нівелює заявлений Урядом вектор підтримки і залучення професійного самоврядування до державного управління та здійснення реформ в країні. Більше того, ухвалення важливих суспільних рішень не може сприяти консолідації українського суспільства і становленню в Україні консенсусної демократії.

Звертаємо увагу, що підготовка проектів щодо змін до чинного законодавства з питань, які стосуються діяльності нотаріусів, без створення робочої групи з представників Міністерства юстиції України та НПУ з метою розробки взаємоприйнятних рішень у межах чинного законодавства, є порушенням принципу незалежності нотаріату.

3. Відповідно до абзацу першого пункту 5 Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 923 (далі – Положення) у редакції, яка діяла до 08.08.2025 до складу ВККН входило 7(сім) осіб, делегованих Мін'юстом з числа нотаріусів та/або представників Мін'юсту, та 7(сім) нотаріусів, делегованих Нотаріальною палатою України. Персональний склад комісії затверджувався Мін'юстом.

Акцентуємо увагу, що у відповідності до статті 10 Закону України «Про нотаріат» строк повноважень персонального складу ВККН становить три роки (2024-2026), починаючи з дня його затвердження наказом Міністра юстиції України.

НПУ делегувала своїх представників до нового складу ВККН у 2024 році і строк їх повноважень закінчується 07 березня 2027 року.

Таким чином, процедура делегування НПУ нотаріусів до складу ВККН повністю відповідала положенням чинного законодавства.

Зважаючи на легітимність повноважень діючого складу ВККН до 07 березня 2027 року, новий склад ВККН може бути затверджений з дати закінчення повноважень діючого.

Наразі, не існує жодних проблемних питань у цій сфері, а також відсутні передумови для внесення вищевказаних змін.

4. Внесені зміни передбачають новий порядок делегування нотаріусів до складу ВККН територіальними органами Мін'юсту за запитом Мін'юсту щодо їх делегування.

Територіальний орган - це державний орган, який належать до сфери управління Міністерства юстиції України, а тому, апріорі не може вирішувати питання щодо внесення пропозицій відносно складу ВККН.

Вважаємо, що такий підхід у питанні делегування нотаріусів до ВККН є скоріш за все імітацією і може мати низку негативних наслідків — від посилення адміністративного тиску на нотаріусів до зростання корупційних ризиків.

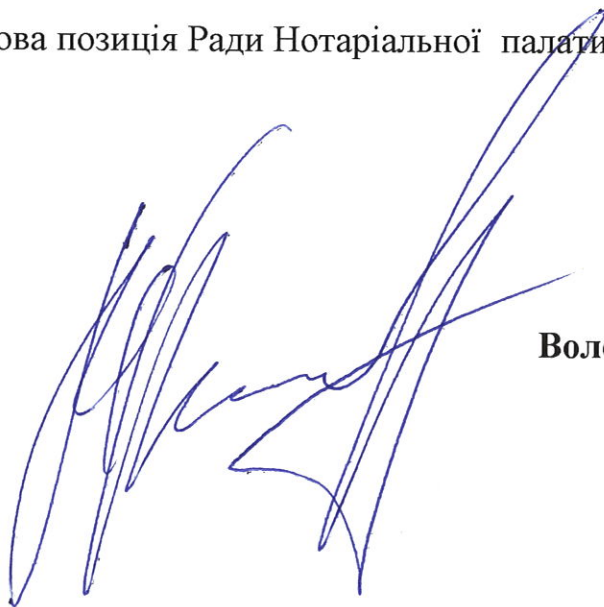
Зважаючи на вище викладене та враховуючи, що в Постанові закладений небезпечний механізм, який повністю позбавляє права НПУ законно делегувати своїх представників до складу ВККН та виключає можливість присутності представництва органу професійного самоврядування у складі ВККН, НПУ просить невідкладно звернутися до Кабінету Міністрів України щодо скасування Постанови як такої, що негативно позначиться на незалежності та об'єктивності у прийнятті рішень Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату при Міністерстві юстиції України.

Висловлюємо свою готовність долучитися до опрацювання усіх пропозицій та зауважень задля врегулювання ситуації щодо розбіжностей та спірних питань, які пов'язані із діяльністю ВККН.

Додаток : Правова позиція Ради Нотаріальної палати України на 13 арк.

З повагою

Президент НПУ

Володимир МАРЧЕНКО